

Gemeente Vlaardingen

WOON ZORG VISIE

2023-2030

Samen voor wonen, leven en zorgen

Ouderen

Inhoudsopgave

1. VOORWOORD	3
2. INLEIDING	4
2.1 Aanleiding	4
2.2 Totstandkoming	5
2.3 Doel document	5
2.4 Positionering woonzorgvisie	6
2.5 Doelgroepen	7
3. ONZE OPGAVE	8
3.1 Definitie opgave	8
3.2 Ontwikkelopgave woon- en verpleegzorgplaatsen	11
4. ONZE VISIE	13
4.1 Ambitie	13
4.2 Uitgangspunten	14
4.3 Focus en prioritering	15
5. VAN IDEE NAAR REALISATIE	16
5.1 Uitvoeringsprogramma	16
5.2 Platform wonen, welzijn & zorg	16
5.3 Rollen en verantwoordelijkheden	16
5.4 Participatie	18
5.5 Beheer woonzorgvisie	18
BIJLAGE 1 - BETROKKENEN BIJ DEZE WOONZORGVISIE	19
BIJLAGE 2 - POSITIONERING WOONZORGVISIE	20
BIJLAGE 3 - OPLOSSINGEN IN BALANS	23

1. Voorwoord

Met trots presenteren wij u hierbij de eerste woonzorgvisie voor de gemeente Vlaardingen. Wij zijn een ambitieuze stad. In onze Toekomstvisie 2020 - 2040 hebben we vastgelegd wat voor stad we willen zijn en waar we aan willen werken en in willen groeien tijdens deze periode. Onze ambities vanuit deze koers zijn leidend in alles wat we doen en is in ons Coalitie-akkoord 2022 - 2026 'Groeï en bloei voor Vlaardingen' nader geconcretiseerd in onder meer de stadsprogramma's. Dat Vlaardingen een woonstad wil zijn voor iedereen, is een duidelijk uitgangspunt in de Vlaardingse Woonvisie en ambities rondom Vlaardingen als innovatieve opleider worden zichtbaar in de ontwikkeling van scholen, MBO's en o.a. de Zorg Innovatie Academie (ZIA).

We staan in Vlaardingen voor een integrale aanpak op opgaven. Het voor u liggende document is een mooi instrument om de gebieden van wonen, welzijn en zorg meer te verbinden. Eerst voor de doelgroep ouderen, maar op korte termijn ook voor andere doelgroepen zoals dak- en thuislozen, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en inwoners in beschermd wonen of maatschappelijke opvang. De dubbele vergrijzing zorgt nu al voor forse uitdagingen in wonen, welzijn en zorg voor ouderen in de stad. Bijna een kwart van onze inwoners is 65+ en dat aandeel loopt de komende jaren verder op. Alle betrokken partijen voelen de urgentie én de drive om met deze opgave aan de slag te gaan.

We zien terug op een mooi proces, waarin met veel partijen in de stad is gesproken en gediscussieerd over de opgave rondom wonen, welzijn en zorg voor ouderen. In werkgroepen en themabijeenkomsten is ontzettend veel input opgehaald, die een plek heeft gekregen in dit document. Wat is opgevallen, is hoeveel aspecten hier mee samenhangen en wat daarbij allemaal aandacht vraagt. Ook zien we helderder dan ooit hoe hard inwoners, vrijwilligers en professionele partijen nodig zijn om samen op te trekken; ieder vanuit de eigen expertise.

Samen gaan we werken aan de volgende ambitie:

ambitie

Ouderen in Vlaardingen kunnen zo lang mogelijk meedoen in de samenleving. Daarvoor bieden we passende mogelijkheden voor wonen, leven en zorg in de stad. Betrokken partijen werken nauw samen en we vernieuwen in onze manier van denken en werken.

In deze woonzorgvisie zijn onze ambitie en de opgave verder uitgewerkt. We willen een integrale aanpak en dus niet alleen kijken naar de woningbehoefte voor ouderen (hoewel dit een dringend vraagstuk is), maar ook naar de inrichting van de zorg- en welzijnsinfrastructuur, informatie en voorlichting en vernieuwing en innovatie. Zoals dat past bij onze stad en toekomstvisie. Belangrijk is daarbij het besef dat niet alles kan; we moeten realistisch zijn in tijden van schaarste. Met alle partijen en inwoners samen gaan we op zoek naar de meest optimale oplossingen, passend bij de mogelijkheden.

Met deze woonzorgvisie leggen we een basis onder onze ontwikkelingen en aanpak rondom de opgave wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Dankzij een participatief proces hebben we met deze woonzorgvisie een breed gedragen kader om samen met alle partijen en inwoners in de stad te gaan ontwikkelen. Het programma versterkt ook binnen de gemeentelijke organisatie de samenhang tussen wonen, welzijn en zorg. We zien er naar uit om in samenwerking met elkaar tot mooie resultaten te komen. Zodat onze oudere en oudste inwoners ook in de toekomst een mooie plek en rol hebben in de samenleving van nu en van de toekomst en zij de voorzieningen, ondersteuning en zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben!

J.J. Silos - Knaap, wethouder (ouderen)zorg en maatschappelijke participatie
I. Somers - Gardenier, wethouder bouwen en wonen

2. Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de achtergrond van de woonzorgvisie en geeft de samenhang weer met andere ontwikkelingen in de regio en lokaal.

2.1 Aanleiding

Ouderen verdienen een fijne plek om te wonen, al dan niet met ondersteuning of zorg. Wanneer dat nodig is, moeten er passende woonvormen en in het uiterste geval verpleeghuisplekken zijn om te wonen en de benodigde (permanente) zorg te kunnen ontvangen. De afgelopen jaren is het organiseren van wonen, welzijn en zorg voor ouderen een steeds grotere uitdaging geworden. Diverse ontwikkelingen versterken de noodzaak om met dit vraagstuk aan de slag te gaan:

1. Allereerst de demografische ontwikkeling.
In 2040 zal een kwart van de bevolking 65+ zijn, is het aantal 75+'ers verdubbeld en is dus sprake van een sterk vergrijsde samenleving. Om al deze ouderen het juiste te kunnen bieden, moeten we nu aan de slag. Gemeente Vlaardingen loopt zelfs voorop in deze demografische ontwikkeling en is al hard aan het vergrijzen.
2. Langer zelfstandig (thuis) wonen is de landelijke koers, die stevig is verankerd in het lokale (sociale) beleid. Dit stelt echter wel eisen aan de woningvoorraad, beschikbare zorg, welzijn, ondersteuning en intramurale capaciteit.

3. Zonder actie dreigt een tekort van geschikte geclusterde woonvormen/nieuwe woonoplossingen en verpleegplaatsen voor ouderen.
3. Over de ontwikkeling van het zorggebruik, het stijgende gebruik van voorzieningen en daarmee de stijgende kosten vanuit onder andere de Wmo en Wlz zijn grote zorgen. Steeds meer mensen krijgen te maken met dementie en andere langdurige aandoeningen. Door deze toenemende vraag én tegelijk een groeiend tekort aan personeel staan de beschikbaarheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning onder druk.
4. In 2022 is duidelijk geworden dat het nieuwe kabinet de inzet tot andere organisatie van

wonen, welzijn en zorg voor ouderen nog nadrukkelijker gaat vormgeven. Volgens minister Helder moet het echt anders om meer verschraving te voorkomen, ook gezien de personele problemen in de zorg. Inzet op preventie, informele zorg en technologie zijn daarom essentieel. Doordat in het woonzorgbeleid van de overheid is bepaald dat er geen verpleeghuizen meer gebouwd mogen worden, zullen oplossingen gezocht moeten worden in nieuwe woonvormen en woonzorgconcepten voor ouderen.

Op grond van deze ontwikkelingen is het noodzakelijk om - in gezamenlijkheid met lokaal betrokken partijen - in beweging te

komen. Binnen Vlaardingen is ervoor gekozen om het momentum te benutten voor samenwerking rondom de woonzorgopgave voor ouderen. Dit kan echter niet los gezien worden van andere aandachtsgroepen, over en weer beïnvloedt dit elkaar. Daarom zal in 2023 deze woonzorgvisie voor ouderen worden uitgebreid tot woonzorgvisie voor alle aandachtsgroepen.

2.2 Totstandkoming

Op 24 februari 2022 is de Intentieovereenkomst Wonen en Zorg voor ouderen in Vlaardingen

ondertekend door Argos Zorggroep, Cedrah, Frankelandgroep, ROGplus, Waterweg Wonen, Samenwerking, Zonnehuisgroep Vlaardingen en Zorgkantoor DSW. Voorliggende woonzorgvisie is het resultaat van het daaropvolgende project Wonen en Zorg voor ouderen in Vlaardingen, waarin samengewerkt is met partners. Op basis van de kaders van deze visie komen partijen tot een gezamenlijk uitvoeringsprogramma voor de komende jaren, waarin de concrete activiteiten, initiatieven, planning, rollen en verantwoordelijkheden zijn opgenomen.

Wonen met zorg voor ouderen raakt veel partijen die lokaal actief zijn. Deze concept woonzorgvisie is daarom via een participatief proces uitgebreid besproken in de samenleving. Ook in het vervolg zal met inwoners en partijen nauw worden samengewerkt.

2.3 Doel document

Deze woonzorgvisie geeft richting aan de inhoudelijke opgave, ambitie, doelstellingen en beoogde resultaten voor Vlaardingen tot 2030. Hiermee sluit de looptijd aan op de vigerende woonvisie. De opgave is fors en veelkleurig en vraagt inzet van veel partijen uit diverse domeinen, die elkaar nodig hebben om gezamenlijk tot antwoorden en oplossingen te komen, zoals: (thuis)zorgorganisaties, Wmo uitvoeringsorganisatie, verzekeraar, zorgkantoor, woningcorporaties, welzijnsorganisaties, adviesraad sociaal domein, huurdersraden en gemeente.

Omdat denken en ontwikkelen vanuit meerdere domeinen en perspectieven noodzakelijk is, geldt dit document als een gezamenlijke basis. Deze woonzorgvisie biedt een duidelijke koers en vormt een meerjarig kader op het gebied van woonzorgvragen en -oplossingen voor de doelgroep ouderen.

Doelen van deze woonzorgvisie zijn:

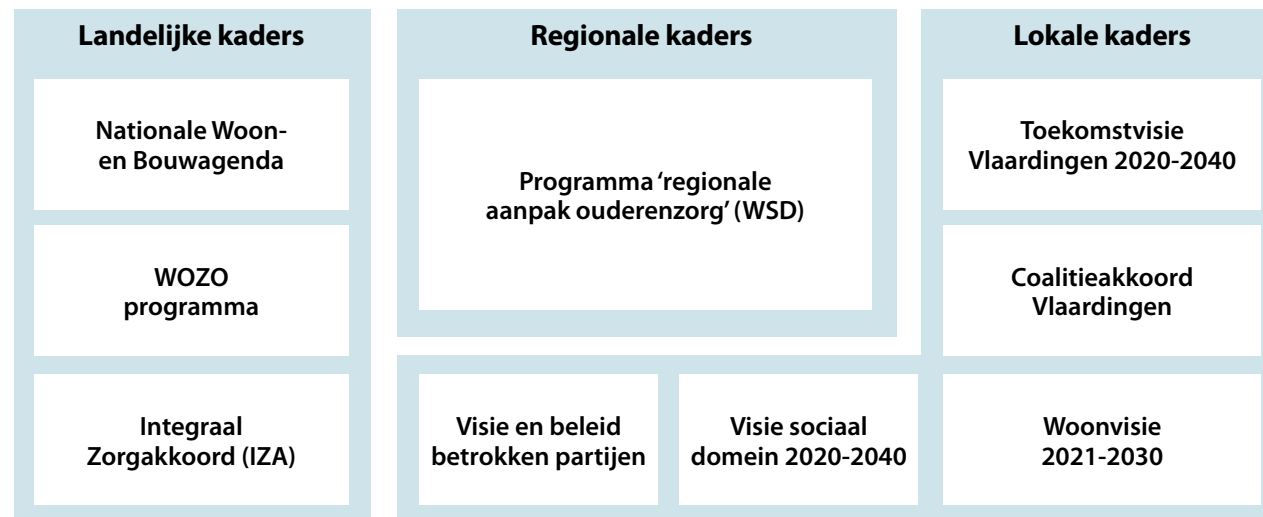
1. dat de opgave en ambities voor Vlaardingen in de komende jaren helder zijn en deze zijn vertaald naar een duidelijke koers en inhoudelijk kader;
2. dat alle betrokken partijen aan de hand van de woonzorgvisie gezamenlijk en/of ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid op eenduidige wijze kunnen werken aan dit vraagstuk.

Deze woonzorgvisie is enerzijds visionair: het geeft de bedoeling weer en biedt daarmee kaders voor betrokken partijen om beleid en maatregelen op te baseren. Dit gezamenlijke fundament is tegelijkertijd redelijk pragmatisch ingestoken: de *Woonvisie 2021-2030* geldt als

een gegeven en alleen de aspecten die voor de combinatie van wonen, welzijn en zorg voor ouderen iets toevoegen zijn uitgebreider uitgewerkt. Vanuit deze woonzorgvisie wordt een vertaling gemaakt naar een uitvoeringsprogramma.

2.4 Positionering woonzorgvisie

De woonzorgvisie hangt sterk samen met een aantal landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen en documenten. In de afbeelding hiernaast is dit gevisualiseerd. Allereerst zijn de landelijke kaders van de *Nationale Woon- en Bouwagenda* en het *programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO)* richtinggevend:

	OMSCHRIJVING DOELGROEP
DOELGROEP 0	Ouderen zonder een ondersteunings- en zorgvraag.
DOELGROEP 1	Ouderen met een ondersteuningsvraag en/of lichte zorgvraag. Zij hebben hulp en begeleiding nodig bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om zelfstandig kunnen blijven wonen.
DOELGROEP 2	Ouderen met een verhoogd risico op decompensatie, spoed- en crisisopnames en verwaarlozing. Zij hebben een (beginnende) somatische en/of psychogeriatrische zorgvraag en zouden voorheen in aanmerking komen voor een verzorgingstehuis plek (ZZP 1-3).
DOELGROEP 3	Ouderen met een zware zorgvraag die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Het gaat hierbij om (ernstige) somatische en/of psychogeriatrische problematiek die permanent toezicht en/of 24 uur per dag in de nabijheid vraagt (ZZP 4 en hoger).

ook in Vlaardingen moet vanuit deze uitgangspunten en principes de benodigde ontwikkeling worden vormgegeven. Het *Integraal Zorgakkoord* is met name voor de zorgorganisaties een relevant kader (in ontwikkeling), regionaal vertaald in een Regionaal Integraal Gezondheidsakkoord (RIGA). Vanuit de regio Westland, Schieland, Delfland (WSD regio) geeft met name het programma Regionale aanpak ouderenzorg input voor de ontwikkeling in Vlaardingen. Lokaal zijn de Toekomstvisie, het coalitieakkoord, de nog recente Woonvisie en de Visie sociaal domein leidend. Uiteraard is er ook nog beleid van de betrokken partijen, dat regionaal en lokaal mede richting geeft en de betreffende organisaties zelf een belangrijk kader biedt. Ook het in te richten transformatieprogramma voor het sociaal domein is sterk gerelateerd aan deze opgave.

In deze woonzorgvisie is vanuit het totaal van deze richtingen, lange termijndoelen en ontwikkelingen een concrete opgave met bijbehorende visie ontwikkeld op het vraagstuk van wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Waar relevant, is in het document de concrete samenhangbenoemd.

2.5 Doelgroepen

Deze woonzorgvisie richt zich op de doelgroep (toekomstige) ouderen in Vlaardingen. Dit zijn in basis alle 65+'ers. We onderscheiden hierin – net als regionaal – de bovenstaande groepen.

In de verdere uitwerking zullen we ook oog hebben voor de culturele diversiteit onder onze inwoners, waarvoor specifieke aandacht benodigd is.

3. Onze opgave

Zoals ook blijkt uit de verzamelde data in het bijlagenboek, kent het vraagstuk rondom wonen, welzijn en zorg voor ouderen een grote veelzijdigheid. Naast het bouwen en verbouwen van passende woonvormen spelen ook zaken als ontmoeting, daginvulling, gezondheid en beweging, (thuis)zorg, informele en mantelzorg een rol. In dit hoofdstuk werken we de opgave verder uit. Eerst in de omschrijving van de bijbehorende zaken, daarna in de concrete vertaling van aantallen waar we in Vlaardingen aan willen werken.

3.1 Definitie opgave

Wij definiëren als gemeente Vlaardingen onze opgave aan de hand van een drietal pijlers.

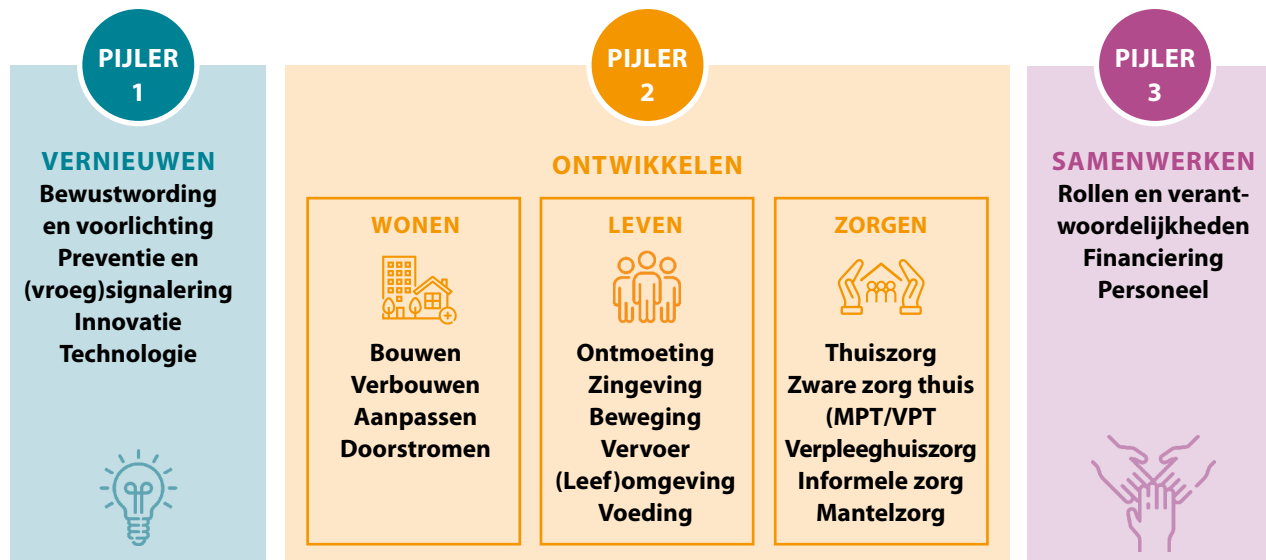
De titels van de pijlers geven al aan langs welke lijnen we moeten denken als het gaat om een concrete uitvoeringsagenda en bieden als het ware een 'kapstok' voor zowel de verdere woonzorgvisie als voor praktische pilots en initiatieven.

3.1.1 Pijler 1: Vernieuwen

Bestaande werkwijzen en oplossingen zijn niet houdbaar en haalbaar voor de langere termijn. In lijn met de trends en ontwikkelingen in Vlaardingen die blijken uit de data in bijlagenboek en de beleidsmatige ontwikkelingen vanuit de Rijksoverheid is helder dat het anders moet. Dat geldt uiteraard voor de totale aanpak op de opgave. Binnen pijler 1 onderscheiden we

specifiek een aantal zaken:

- Bewustwording in de samenleving, bij (toekomstige) ouderen en hun omgeving, is essentieel om zorg te dragen voor goede en tijdige keuzes bij het ouder worden. Partijen moeten meer samenwerken rondom communicatie en informatieverstrekking.
- Preventie en (vroeg)signalering spelen daarnaast een cruciale rol bij het langer zelfstandig wonen om te weten wat er leeft en hierover in gesprek te zijn met ouderen. Zodat ingezet kan worden op versterking van de eigen kracht en de inzet van informele zorg en het voorkomen of beperken van inzet van zorg en ondersteuning.
- Innovatie is een breed begrip. Vernieuwen in denken en doen, anders kijken naar locaties en de (buiten)ruimte, nieuwe woonoplossingen vormgeven, anders contracteren en waarderen; zomaar wat voorbeelden van manieren waarop dit inhoud kan krijgen. We stellen ons daarbij steeds de vraag: "kan het ook anders?".
- Tot slot bieden technologische ontwikkelingen concrete mogelijkheden die onderdeel kunnen zijn van toekomstbestendige oplossingen. Niet alleen om goed zicht te hebben en houden op de ouderen, maar ook om op slimme manier taken van mensen uit handen te nemen en zo de druk op personeel te verlichten.

3.1.2 Pijler 2: Ontwikkelen

Al te gemakkelijk wordt de opgave met betrekking tot wonen, welzijn en zorg voor ouderen 'smal' benaderd door het bedenken en realiseren van (tussen)woonvormen. Via deze pijler willen we in Vlaardingen juist de samenhang tussen de vele facetten bewaken waarop ontwikkeling nodig is. Deze zaken hangen nauw met elkaar samen! Binnen deze pijler onderscheiden we 3 thema's: wonen, leven en zorgen. Bij ieder woonzorgconcept is aandacht nodig voor alle aspecten en zullen op grond van een eenduidig afwegingskader keuzes gemaakt worden. De genoemde onderwerpen kunnen gezien worden als een 'checklist' voor integrale beoordeling van nieuwe concepten. In het uitvoeringsprogramma zullen ook specifieke activiteiten op de afzonderlijke aspecten worden ontplooid, zoals een onderzoek naar voorzieningen of beleid en aandacht voor mantelzorgers. Daarbij moet de samenhang vooral helder zijn.

Wonen

Wonen is uiteraard een belangrijk onderdeel om te ontwikkelen. De opgave die er ligt, vraagt om de ontwikkeling van nieuwe woonvormen c.q. woonzorgconcepten. Dit kan zowel worden gerealiseerd met nieuwbouw als ook door doelgerichte oplossingen binnen de bestaande voorraad. Ook het verbouwen c.q. aanpassen van

woningen is een belangrijk aspect om bestaande woningen geschikt te maken voor het langer zelfstandig wonen van ouderen. We willen in Vlaardingen goed kijken naar de behoefte voor de lange termijn, om uiteindelijk in een goede mix van bouwen en verbouwen en aanpassen concreet aan de slag te gaan. Belangrijk is daarbij de vertaalslag te maken naar de ruimtelijke

uitwerking. We moeten met elkaar onderzoeken wat we precies nodig hebben, hoeveel woningen en woonvormen en waar we deze willen en kunnen situeren. In het bijzonder geldt dit voor de doelgroep van ouderen met dementie, deze hebben onze specifieke aandacht. We realiseren ons hierbij terdege dat dit een uitdaging wordt gezien de beperkte

mogelijkheden in de stad om nieuw te bouwen, en de druk op overige doelgroepen om ook een geschikte woning te kunnen vinden in de stad. Tot slot is een goede doorstroming op de woningmarkt van belang. Dat ouderen - daar waar nodig - tijdig kunnen verhuizen naar een geschikte woning waarin zij langer zelfstandig kunnen wonen, is daarom ook een onderdeel van deze opgave.

Leven

Ouderen kunnen zo lang mogelijk meedoen in de samenleving, is in de ambitie verwoord. Geïnspireerd door de visie van Positieve Gezondheid zijn enkele relevante aspecten hiervoor opgenomen in deze pijler. Allereerst is ontmoeting belangrijk om als oudere betekenisvolle contacten te hebben en niet te

vereenzamen. Ook zingeving als thema vraagt aandacht: wat willen en kunnen ouderen en wat zorgt ervoor dat zij meer zingeving ervaren? We denken bijvoorbeeld aan vrijwilliger of mentor voor scholen, bedrijven en verenigingen, een rol als coach. Dit verhoogt de kwaliteit van leven en het mentaal welbevinden. Wanneer ouderen steeds langer blijven wonen waar ze wonen, kunnen ze daarnaast mogelijk iets betekenen in de wijk waar bijvoorbeeld ook gezinnen met kinderen wonen en opgroeien. Hoe stimuleren we de inzet van kwaliteiten van ouderen ter vergroting en het behouden van hun gevoel van eigenwaarde? Goede voeding en beweging zijn bijzonder belangrijk voor de vitale lichaamsfuncties en het dagelijks kunnen functioneren, bijvoorbeeld het lang(er) kunnen uitvoeren van de algemene dagelijkse levenshandelingen. Ook vervoer verdient aandacht, om ouderen op de juiste manier in staat te stellen zich te verplaatsen. Tot slot is ook de leefomgeving van belang, met de juiste mogelijkheden en voorzieningen om mee te kunnen doen en zo zelfstandig mogelijk te blijven. We willen immers dat de openbare ruimte ook toegankelijk is voor ouder wordende Vlaandingers en dat ook mensen met een rollator eenvoudig naar bijvoorbeeld de supermarkt kunnen lopen. Hier ligt een duidelijke link met de omgevingsvisie, waarin de belangen voor ouderen meegewogen moeten worden in de totale maatschappelijke opgave.

Zorgen

Tot slot – maar zeker niet als sluitstuk! – stelt de opgave ons voor vragen over het organiseren, toekennen, uitvoeren en ondersteunen van zorg. Dit blijft altijd noodzakelijk, omdat ouderen vroeger of later nu eenmaal vaak met beperkingen en gezondheidsvraagstukken te maken krijgen. De inrichting en vormgeving van thuiszorg, van de zware zorg aan huis via MPT en VPT¹ en van de verpleeghuiszorg voor de langere termijn zijn serieuze vraagstukken. Waar de professionele organisaties tegen beperkingen aan lopen, zal het beroep op mantelzorg en informele zorg toenemen. Omdat de druk ook hierop toeneemt, is het van belang om hier samen als partijen op in te zetten en inwoners en (informele) organisaties te stimuleren en faciliteren om hun waardevolle werk te kunnen blijven uitvoeren.

3.1.3 Pijler 3: Samenwerken

Verbinding als betrokken partijen is randvoorwaardelijk om op deze opgave de gewenste stappen te zetten. Zoals geschetst bij de inleiding zijn de werelden van fysiek en sociaal domein, van wonen, welzijn en zorg, lang gescheiden geweest. Gelukkig zijn er in de achterliggende jaren prachtige resultaten behaald in samenwerking tussen partijen. Tegelijk noodzaakt deze opgave – in lijn met de ambities van het stadsprogramma Zorgzaam Vlaardingen – om de samenwerking meer concreet en langdurig handen en voeten te geven en hiervoor een structuur te bieden, zodat initiatieven en activiteiten geborgd zijn in een gezamenlijk programma. Daarom trekken we samen op met woningcorporaties, (thuis)zorgorganisaties, welzijnspartijen, 1e-lijns zorgpartijen (apotheken en huisartsen) en partijen die vanuit het sociaal domein ondersteuning bieden. De opgave raakt ook ontwikkelingen waarop we als gemeente minder grip hebben, zoals particuliere initiatieven. Dit leidt tot de behoefte om ook de samenwerking

op te zoeken met particuliere beleggers en projectontwikkelaars. Tot slot is ook binnen de gemeente is aandacht nodig voor goede samenwerking tussen de diverse domeinen (sociaal domein, wonen, grondzaken, fysieke woonomgeving).

Belangrijke onderdelen van deze pijler zijn de afspraken over rollen en verantwoordelijkheden van de partijen, de (stapel)financiering van nieuwe concepten, pilots etc. en de inzet van personeel; de grote vraag en het beperkte aanbod aan personeel vragen creativiteit en gezamenlijke afstemming voor effectieve en efficiënte inzet van de beschikbare capaciteit. Dit doet een beroep op het handelen vanuit gemeenschappelijk belang om sámen tot oplossingen komen.

3.2 Ontwikkelopgave woon- en verpleegzorgplaatsen

De opgave in de diverse pijlers is niet eenvoudig in cijfers te vatten. Het bijlagenboek bevat wel cijfermatige indicatie dát deze onderwerpen

	2025	2030	2040
Berekend tekort verpleegzorgplaatsen (intra- en extramuraal)	40 (+40)	110 (+70)	250 (+140)
Berekend tekort geclusterde woonvormen/ nieuwe woonoplossingen	270	300 (+30)	340 (+40)

¹ De termen MPT (Modulair Pakket Thuis) en VPT (Volledig Pakket Thuis) hebben betrekking op leveringsvormen van zware zorg thuis. In het geval van VPT is sprake van een volledig pakket inclusief maaltijden; het hele pakket wordt door 1 aanbieder geleverd. Bij MPT is sprake van modulaire samenstelling van het zorgpakket en gelden andere voorwaarden voor o.a. keuze aanbieder en financieringsvorm via PGB.

aandacht vragen, maar niet de exacte omvang. Ook geven die cijfers beeld bij de knelpunten en oplossingsrichtingen. Meest concreet is de ontwikkelbehoefte met betrekking tot woningen, woonvormen en verpleegplaatsen voor ouderen.

Uitgangspunt is het overzicht op pagina 11 met berekende tekorten vanuit het regionale onderzoek van IH&G, dat is opgesteld ten behoeve van het programma 'Regionale aanpak ouderenzorg'. In aansluiting op de koers vanuit het Programma WOZO hanteren we hierbij de volgende definities:

- *Verpleegzorgplaatsen*: woonplekken voor ouderen (65+) waarin vanuit de Wlz door verplegings- en verzorgingsinstellingen zorg wordt geleverd, intramuraal in verpleeghuis of extramuraal via MPT en/of VPT.
- *Geclusterde woonvormen/nieuwe woonoplossingen*: alle woonvormen die vallen tussen een zelfstandige woning en een intramurale woonplek, geschikt voor ouderen (65+) die zelf hun eigen woonlasten dragen.
 - Nabijheid van 24-uurs aanwezige zorg kán een voorwaarde zijn, evenals specifieke voorzieningen zoals een gemeenschappelijke ruimte, huismeester etc. Dit is afhankelijk van de behoefte en vraag van de bewoner/cliënt.

Hierbij is geen sprake van een keiharde knip. Verpleegplaatsen kunnen immers deels ook in de bestaande woning of in geclusterde woonvormen worden gerealiseerd, mits dit voor de zorgorganisaties haalbaar en betaalbaar is. Een deel van deze ontwikkelopgave zal gerealiseerd kunnen c.q. moeten worden in bestaande bouw. Ook (ver)nieuwbouw is mogelijk nodig om tot de gewenste aantallen woon- en verpleegplaatsen op middellange en lange termijn te komen. In het uitvoeringsprogramma zal dit nader worden uitgewerkt en gespecificeerd.

Het is (nog) niet mogelijk te kwantificeren wat de omvang is van de diverse doelgroepen in de toekomst, oftewel welk aandeel woningen passend moet zijn voor doelgroep 1, 2 of 3. We gaan daarom per definitie uit van een gevarieerd aanbod aan woningen en woonvormen om voor alle doelgroepen iets te kunnen bieden. Hieronder is op hoofdlijnen uitgewerkt waar bij passende woon(zorg)oplossingen aan gedacht moet worden. Ook dit zal in het uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt worden.

	OMSCHRIJVING DOELGROEP	OMSCHRIJVING WOON(ZORG)OPLOSSINGEN
DOELGROEP 0	Ouderen zonder een ondersteunings- en zorgvraag.	De eigen woning is voor deze mensen (nog) een goede plek om te wonen en vandaaruit mee te doen in de samenleving.
DOELGROEP 1	Ouderen met een ondersteuningsvraag en/of lichte zorgvraag. Zij hebben hulp en begeleiding nodig bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om zelfstandig te kunnen blijven wonen.	De oplossingen helpen ouderen (sociaal) actief te blijven door inzet op welzijn, actieve participatie en onderlinge betrokkenheid en bieden voorzieningen en activiteiten waar zij veiligheid, gezelligheid en comfort vinden.
DOELGROEP 2	Ouderen met een verhoogd risico op decompensatie, spoed- en crisisopnames en verwaarlozing. Zij hebben een (beginnende) somatische en/of psychogeriatrische zorgvraag en zouden voorheen in aanmerking komen voor een verzorgingstehuis plek (ZZP 1-3).	De oplossingen bieden ouderen een beschutte, aangepaste woonomgeving met zorg, ondersteuning en voorzieningen in de nabijheid en laagdrempelige mogelijkheden voor ontmoeting.
DOELGROEP 3	Ouderen met een zware zorgvraag die niet meer zelfstandig kunnen wonen. Het gaat hierbij om (ernstige) somatische en/of psychogeriatrische problematiek die permanent toezicht en/of 24 uur per dag in de nabijheid vraagt (ZZP 4 en hoger).	De geclusterde woonvormen bieden ouderen een integraal aanbod van verpleging, verzorging, behandeling, begeleiding, welzijn en wonen.

4. Onze visie

In Vlaardingen zetten we bij het (sociaal) beleid de inwoner voorop. In onze visie nemen we daarom de inwoner als uitgangspunt en kijken we tegelijkertijd vanuit het perspectief van betrokken partijen naar haalbaarheid, houdbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van bestaande en nieuwe initiatieven.

4.1 Ambitie

Allereerst volgt hieronder de centrale ambitie op overstijgend niveau, waar we in Vlaardingen aan willen bouwen en ontwikkelen de komende jaren:

Ouderen in Vlaardingen kunnen zo lang mogelijk meedoen in de samenleving. Daarvoor bieden we passende mogelijkheden voor wonen, leven en zorg in de stad. Betrokken partijen werken nauw samen en we vernieuwen in onze manier van denken en werken.

Expliciet is in deze ambitie opgenomen dat we graag willen dat onze inwoners, dus ook ouderen, in Vlaardingen zo lang mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Onderdeel zijn van de maatschappij, betekenisvolle contacten hebben en mogelijkheden hebben tot een daginvulling; ieder naar zijn/haar eigen behoefte. Samen, als inwoners zelf en als betrokken partijen uit de verschillende domeinen, staan we voor de uitdaging om te zorgen dat ouderen niet vereenzamen

en buiten beeld raken. We willen immers dat niemand tussen wal en schip valt.

Uiteraard moeten we realistisch zijn over de invloed van gemeente en partners op het geluk van inwoners. We vinden het belangrijk dat ouderen zélf hierin ook regie en verantwoordelijkheid nemen en gestimuleerd c.q. gefaciliteerd worden waar dat nodig is. Uit onderzoeken en gesprekken blijkt dat ouderen zelf ook graag lang zelfstandig willen wonen en dat dit positief effect heeft op het mentale (en fysieke) welzijn.

Om langer gelukkig thuis te wonen, zo zelfstandig mogelijk, is een diversiteit van woonvormen wenselijk waar ouderen zelfstandig kunnen wonen. Niet altijd is dat de huidige eigen woning, minstens zo vaak zal dit een passende woonvorm zijn. De gemeente en betrokken partijen in de samenleving vinden het belangrijk om op het gebied van wonen, leven en zorgen goed samen te werken en zo passende mogelijkheden te kunnen bieden in Vlaardingen voor de korte, middellange en lange termijn. Dit vraagt ook om vernieuwing van het denken en werken. De vraag vóór zijn, inzet op

preventie, goede bewustwording en voorlichting maar ook het zoeken naar mogelijkheden voor inzet van technologie en slimme inzet van personeel zijn noodzakelijke bewegingen.

4.2 Uitgangspunten

Alle ambities staan in het perspectief van de mogelijkheden en uitdagingen. Haalbaarheid van de ambitie is dan ook een afweging tussen vele zaken.

4.2.1 Randvoorwaarden

Voorop staat het belang dat geen van onze inwoners tussen wal en schip valt; we willen dat er voor iedereen mogelijkheden en kansen zijn. In de realisatie van onze visie moeten we echter wel zoeken naar balans tussen ambities en uitgangspunten enerzijds en de haalbaarheid anderzijds. Binnen Vlaardingen is sprake van een (toekomstige) schaarste van onder meer woningen, ruimte voor woningontwikkeling, zorgpersoneel en mantelzorg. Ook de financiering is complex. Niet alles wat we graag willen, is straks haalbaar en betaalbaar. Een realistische benadering van wat we willen en wat kan is dan ook een belangrijke randvoorwaarde.

4.2.2 Uitgangspunten

Binnen het kader van de hiervoor geschetste randvoorwaarden streven we de volgende inhoudelijke uitgangspunten na:

Uitgangspunten

1. Mensgericht ontwikkelen.

We ontwikkelen mensgericht, ofwel: gedacht vanuit de inwoner en het (zorg)netwerk. We verdiepen ons in wat de inwoner wil en vandaaruit onderzoeken we wat hij/zij zelf kan en wat hij/zij nodig heeft van het eigen netwerk. Daarnaast kijken we hoe de gemeente samen met partners waar nodig kan faciliteren. Daarbij zijn we ook eerlijk over wat niet haalbaar is.

2. Effectiviteit en efficiëntie.

Met een toenemende vraag en afnemend aanbod aan woningen en personeel is het essentieel de effectiviteit en efficiëntie van voorzieningen, zorg, ondersteuning etc. te verhogen. Eén van de speerpunten hiervan is het waar mogelijk clusteren van woon- en zorgaanbod. Ook het inzetten op technologische mogelijkheden en domotica valt hieronder.

3. Collectief waar mogelijk, individueel waar moet.

Gezien de omvang van de opgave én de gegevens vanuit o.a. het zorggebruik, is helder dat we zoveel mogelijk moeten zoeken naar collectiviteit in de oplossingen, die bijdragen aan kostenreductie en ruimte bieden voor innovatie. Tegelijkertijd staan we voor individueel maatwerk qua zorg en ondersteuning waar dit moet.

4. Wijkgericht werken.

Uit de data in het bijlagenboek blijkt duidelijk dat Vlaardingen een stad is met acht diverse wijken. Wat betreft demografische samenstelling, leefbaarheid en woonomgeving, aanwezigheid van voorzieningen en ontwikkelmogelijkheden. Uitgangspunt is daarom dat we bij de nadere concretisering denken vanuit de wijken, zoals het versterken van wijknetwerken, het ontwikkelen van passende woon- en woonzorgconcepten en het (collectieve) aanbod van zorg en ondersteuning vanuit de wijkfunctie gedachte.

5. Gemengde wijken en buurten.

We streven naar inclusieve wijken en buurten: meerdere groepen inwoners, met diverse culturele achtergronden, zijn vertegenwoordigd in elke wijk of buurt. Voor ouderen zoeken we naar mogelijkheden om hen in de diverse buurten en wijken te (blijven) huisvesten, met oog voor de benodigde voorzieningen, activiteiten, ondersteuning en zorg. Wel bewaken we, samen met betrokken partijen in de samenleving, de balans tussen zelfredzame mensen en kwetsbare mensen.

4.3 Focus en prioritering

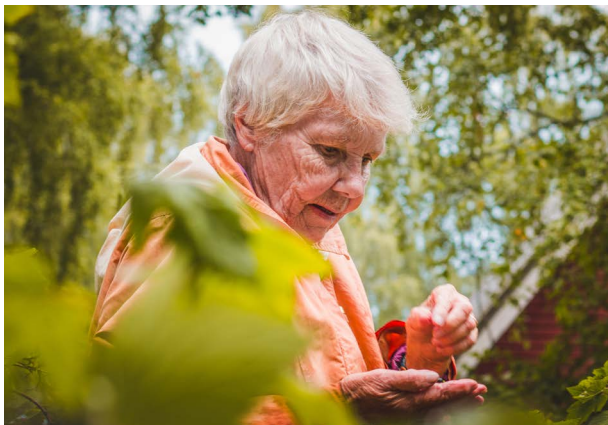
De opgave vraagt enerzijds om tempo: er is een acuut vraagstuk met knelpunten, dat vraagt om snelle oplossingen. Anderzijds vraagt het om geduld: er spelen veel vraagstukken mee, waar aandacht voor nodig is in tenminste de komende tien tot vijftien jaar.

4.3.1 Twee sporen

De behoefte om op korte termijn tot oplossingen te komen én gestructureerd te werken aan duurzame oplossingen op lange termijn vraagt om een aanpak op twee sporen, die in deze paragraaf is uitgewerkt.

Spoor 1: doen in de praktijk

Dit spoor richt zich vooral op het oplossen van de actuele vraagstukken en knelpunten. De meest acute opgave ligt bij het realiseren

van woonoplossingen voor doelgroep 2 en 3. Inwoners uit deze doelgroep wonen nu niet altijd in een passende woning/woonvorm. We willen in de komende drie jaar de acute nood hierin oplossen, met de kengetallen die eerder zijn genoemd. Om snel tot resultaten hierop te komen, zullen de quick wins en kansen verder geconcretiseerd worden om in de praktijk daadwerkelijk aan de slag te gaan. De lopende initiatieven, zoals verzameld in het bijlagenboek, maken hier onderdeel van uit.

Spoor 2: lange termijn koers

Dit spoor richt zich met name op het realiseren van preventie, innovatie en nieuwe manieren van wonen, welzijn en zorg. Op grond van de inhoudelijke koers en gevoed door de informatie vanuit het bijlagenboek, zullen in het uitvoeringsprogramma de concrete doelstellingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor ouderen in Vlaardingen op korte, middellange en lange termijn worden gedefinieerd. Aan deze doelstellingen koppelen we de te bereiken resultaten. Het uitvoeringsprogramma zal dit op activiteitniveau vertalen.

4.3.2 Tijdshorizon

Naar verwachting zal deze opgave zeker de komende 10 tot 15 jaar serieuze aandacht vragen. Dit is een belangrijk besef! Omdat niet

alles tegelijk kan, zal bij de uitwerking van het uitvoeringsprogramma een drietal termijnen worden gehanteerd:

- Korte termijn: t/m 2025
- Middellange termijn: t/m 2030
- Lange termijn: t/m 2040

Voor de korte termijn ligt de focus op het oplossen van de acute tekorten en knelpunten, het realiseren van de quick wins (ook ten behoeve van de acute tekorten), het versterken van de samenwerking tussen wonen, welzijn en zorg en het uitwerken van het programma voor de (middel)lange termijn.

5. Van idee naar realisatie

Om van idee en visie naar realisatie te komen, zal op basis van de woonzorgvisie, met onderbouwing van cijfers uit het bijlagenboek:

- 1. een concreet uitvoeringsprogramma worden opgesteld**
- 2. een ambtelijk en bestuurlijk lokaal platform wonen, welzijn & zorg worden ingericht**

Deze stappen zijn hieronder toegelicht. Daarnaast is beschreven hoe we de rollen en verantwoordelijkheden van de lokaal betrokken partijen² zien. Tot slot is aangegeven op welke wijze we deze woonzorgvisie gaan beheren via periodieke meting, evaluatie en waar nodig bijstelling.

5.1 Uitvoeringsprogramma

Vanuit de visie en doelstellingen in dit document zal verdere operationalisering plaatsvinden in het uitvoeringsprogramma. Op basis van de opgave zullen op beide sporen voor de drie pijlers SMART geformuleerde doelen, resultaten en activiteiten worden gedefinieerd, waarbij ook het benodigde kwaliteitsniveau wordt meegenomen. Activiteiten worden voorzien van een planning (en daarmee prioritering), verantwoordelijkheden en eventueel benodigde financiering.

Daarnaast zal in het uitvoeringsprogramma ook aandacht worden besteed aan de monitoring

van de voortgang en het meten van resultaten en (financiële) effecten van de activiteiten. Dit om te kunnen beoordelen in hoeverre de gekozen aanpak doelmatig blijkt. We onderzoeken onder meer de mogelijkheid een maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) uit te laten voeren. Het uitvoeringsprogramma is een levend document: op basis van ontwikkelingen en periodieke evaluatie kunnen in de loop van de tijd activiteiten worden toegevoegd of juist geschrapt.

5.2 Platform wonen, welzijn & zorg

Integrale sturing en monitoring op de realisatie van het uitvoeringsprogramma is noodzakelijk. Daarom verbinden we partijen die betrokken zijn bij het duurzaam voorzien in de behoefte voor wonen, welzijn en zorg in een Platform wonen, welzijn & zorg, met een ambtelijk en bestuurlijk niveau.

Partijen bespreken in het platform primair de voortgang van het uitvoeringsprogramma, samen met relevante ontwikkelingen. Vanuit het platform ondernemen deelnemers waar nodig actie om maatschappelijke organisaties en inwoners te stimuleren en motiveren om met nieuwe oplossingen en initiatieven te komen. Daarbij geldt nadrukkelijk dat ook kleinschalige projecten die bijdragen aan de doelstellingen in de buurten en wijken van Vlaardingen op steun kunnen rekenen en worden aangemoedigd.

Daarnaast zorgen we voor verbinding met de lokale intaketafels (fysiek en sociaal) om met relevante partijen nieuwe kansrijke initiatieven op wenselijkheid te toetsen aan de hand van bestaande gemeentelijke beleidskaders.

5.3 Rollen en verantwoordelijkheden

Gemeente Vlaardingen stelt deze Woonzorgvisie vast als overkoepelend kader. Vanwege haar verantwoordelijkheid voor de domeinen wonen, zorg en welzijn (sociaal domein) en gebiedsontwikkeling heeft de gemeente een regisserende rol in de uitvoering van het programma Wonen & Zorg en

² 'Lokaal betrokken partijen' betreft ook partijen met een regionaal verzorgingsgebied, die actief zijn in Vlaardingen en vandaaruit een bijdrage leveren aan de lokale opgave.

het functioneren van het Platform wonen, welzijn en zorg. Formele besluitvorming in het kader van dit programma vindt plaats via de gemeentelijke procedures via het College van B&W en de gemeenteraad. Op deze wijze borgen we bovendien de democratische legitimiteit. Het college van B&W informeert de gemeenteraad jaarlijks over effectiviteit en efficiency van het uitvoeringsprogramma, waarbij wordt ingegaan op de SMART geformuleerde doelen, resultaten en activiteiten.

Op hoofdlijnen onderkennen we daarnaast de volgende verantwoordelijkheden:

- **Gemeente Vlaardingen**

- a. Regie voeren op de samenwerking van partijen in deze opgave en de voortgang van het uitvoeringsprogramma;
- b. Zorgen voor interne regie en samenhang op de onderdelen die raken aan het realiseren van de woonzorgvisie;
- c. Borgen van afspraken in prestatieafspraken en subsidiebeschikkingen;
- d. Toetsen van nieuwe initiatieven op de sociale en fysieke intaketafel volgens de kaders van de woonzorgvisie;
- e. Regierol, dan wel faciliterende rol, om binnen het woningbouwprogramma voldoende nieuwbouw voor deze doelgroep te realiseren;
- f. Zorgdragen voor borging van de afspraken binnen gebiedsontwikkeling;
- g. Voortouw nemen bij het geschikt maken van de fysieke woonomgeving;
- h. (Mede)financier van (experimentele) woonzorgvormen, projectondersteuning en inwonersinitiatieven.

- **Woningcorporaties**

- a. Realiseren van passende en betaalbare-woningen voor ouderen behorende tot de doelgroep in de bestaande voorraad en nieuwbouw;
- b. Realisatie van 'woonvormen' voor de doelgroep;
- c. Bijdragen aan leefbaarheid en

aantrekkelijkheid van de wooncomplexen voor de doelgroep en woonomgeving/buurten;

- d. Actief betrekken van zorg- en welzijns-partners en ouderen bij het realiseren van (nieuwe) woningen en woonvormen voor de doelgroep.

- **(Thuis)zorgorganisaties**

- a. Begeleiden van cliënten met oog voor en inzet van de woonomgeving.
- b. Begeleiden van ouderen die na revalidatie niet meer in de eigen woning kunnen terugkeren en zoeken naar een passende woning en woonomgeving;
- c. Samen optrekken met gemeente en woningcorporaties bij ontwikkeling van woonvormen voor ouderen.
- d. Samenwerken met andere (thuis)zorgpartners om maximale zorgefficiëntie te creëren en uitdagingen m.b.t. personeelstekorten gezamenlijk op te pakken;
- e. Samenwerken met inwoners en andere relevante (in)formele wonen-, welzijn- en zorgpartners, gericht op meerwaarde voor de inwoners van de wijk;
- f. Doorontwikkelen van extramurale vormen van zware verpleeghuiszorg (MPT/VPT) om tot efficiënte levering hiervan te komen;
- g. Versterken wijkgerichte (in)formele

- zorg- en welzijnsinfrastructuur met aandacht voor de inwoners met een ondersteuningsvraag én buurtbewoners, o.a. met inzet van eigen locaties voor de wijken;
- h. Initiëren van en participeren bij welzijnsactiviteiten in woon(zorg)vormen voor ouderen;
- **Welzijnsorganisaties**
 - a. Vormgeven van steunend (in)formeel netwerk, ontmoeting en activiteiten voor ouderen;
 - b. Initiëren van en participeren bij welzijnsactiviteiten in woon(zorg)vormen voor ouderen;
 - c. Activeren van de betrokkenheid en ondersteuning van vrijwilligers.
 - **Zorgkantoor**
 - a. Inzetten op meerjarig commitment op de opgave en de verdeling van zorgcapaciteit;
 - b. Bijdragen aan monitoring door inzicht in zorgprognoses;
 - c. Verbinden van het zorginkoopproces met de woonzorgopgave;
 - d. (Mede)financier van (experimentele) woonzorgvormen en (welzijns)activiteiten die gericht zijn op het mogelijk maken van het langer thuis wonen van ouderen.
 - **Ontwikkelaars en beleggers**
 - a. Realiseren van passende en betaalbare woningen voor ouderen in bestaande voorraad en nieuwbouw;
 - b. Bijdragen aan leefbaarheid en

- aantrekkelijkheid van de wooncomplexen en buurten;
- c. Toevoegen van woonvormen die passen bij de lokale behoefte.

In het uitvoeringsprogramma borgen we op activiteit- en resultaatniveau deze verantwoordelijkheden, door helder te maken welke partij waarvoor verantwoordelijk is.

5.4 Participatie

De betrokkenheid van zowel de betreffende doelgroep als van andere betrokkenen, zoals omwonenden, wordt actief georganiseerd. Participatie van inwoners van Vlaardingen is doorlopend onder de aandacht en waar mogelijk wordt met gebruik van de participatiewijzer en -toolbox het passende niveau van burgerparticipatie toegepast.

5.5 Beheer woonzorgvisie

Ontwikkelingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg volgen elkaar in rap tempo op. Het is daarom van belang om de koers en doelstellingen in deze woonzorgvisie periodiek tegen het licht te houden en waar nodig te herijken. Jaarlijks zal uitgebreid de voortgang van het uitvoeringsprogramma worden besproken, tenminste tweemaal vindt beoordeling plaats op eventueel benodigde actualisatie

van de woonzorgvisie. Basis van de periodieke evaluatie vormt de meting van resultaten en effecten op de gedefinieerde activiteiten vanuit het uitvoeringsprogramma. Voor het beheer van de woonzorgvisie is de gemeente als regisseur van het proces en het platform verantwoordelijk, daadwerkelijke bespreking en evaluatie vindt uiteraard plaats in het lokale Platform wonen, welzijn en zorg.

Bijlage 1: Betrokkenen bij deze woonzorgvisie

Deze Woonzorgvisie is tot stand gekomen na een waardevol traject van samenwerking en afstemming met een veelheid aan organisaties. Zonder hen had dit document niet de volledigheid, scherpte en concreetheid kunnen hebben die er nu is, waarvoor dank!

In het kader van de consultatie is tevens in januari 2023 via een themasessie gesproken met leden van de gemeenteraad van Vlaardingen om de opgave toe te lichten, vanuit het perspectief van de betrokken partijen in de lokale werkgroep

Werkgroep Wonen & Zorg

Leden van de werkgroep Wonen & Zorg hebben actief bijgedragen, meegedacht en meegeschreven. Dit zijn de volgende organisaties:

Argos Zorggroep
Cedrah
Frankelandgroep
ROGplus
Waterweg Wonen
Woningstichting Samenwerking
Zonnehuisgroep Vlaardingen
Zorgkantoor DSW

Consultatie (maatschappelijke) partners

Bij het consultatieproces in het najaar van 2022 en begin 2023 is reflectie op de opzet van de woonzorgvisie en input voor het uitvoeringsprogramma geleverd door:

- **Aafje Thuishulp**
- **Adviesraad sociaal domein**
- **Huurdersraad Woningstichting Samenwerking**
- **Huurdersraad Waterweg Wonen**
- **Minters - Mantelzorg**
- **Minters - Opbouwwerk**
- **Saar aan huis**
- **Samen Ondernemend Leren (SOL)**
- **Senioren Welzijn**
- **Stichting VIB**
- **Stoed**
- **Tzorg**
- **Wijkteams Vlaardingen**

Bijlage 2: Positionering woonzorgvisie

Nationale Woon- en Bouwagenda

In maart 2022 heeft minister De Jonge de Nationale Woon- en Bouwagenda gepresenteerd met daaronder een zestal programma's. Zaken als een thuis voor iedereen, betaalbaar wonen, veiligheid en leefbaarheid en wonen, welzijn en zorg voor ouderen zijn in deze programma's nader uitgewerkt. Deze instrumenten vormen een belangrijke basis voor alles wat we doen op het gebied van wonen, welzijn en zorg in Vlaardingen. Ze geven kaders, formuleren de belangrijkste landelijke actielijnen en geven aan waar de gemeentelijke c.q. lokale verantwoordelijkheid ligt.

Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen (WOZO)

In juli 2022 is door minister Helder het WOZO programma gepresenteerd. Daarin komt nadrukkelijk de woonzorgopgave voor ouderen aan bod, waarvoor we in Vlaardingen ook met partijen samenwerken om tot duurzame oplossingen, werkwijzen en afspraken te komen. Hierin wordt uitgegaan van de volgende norm: "Zelf als het kan; thuis als het kan; digitaal als het kan". Het programma beschrijft de noodzaak én mogelijkheden om wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen anders te organiseren. In het programma zijn vijf actielijnen benoemd, dit is waaraan gewerkt gaat worden:

1. Samen vitaal ouder worden
2. Sterke basiszorg voor ouderen
3. Passende Wlz-zorg
4. Wonen en zorg voor ouderen; de focus voor deze woonzorgvisie
5. Arbeidsmarkt en innovatie

Integraal Zorgakkoord

In het tweede halfjaar van 2022 is het Integraal Zorgakkoord tot stand gekomen. Dit vervangt de eerdere sectorale Hoofdlijnakkoorden en houdt

een ingrijpende verandering voor de zorgsector in. De situatie is zorgelijk, in feite niet houdbaar. Voor de minister staat er veel op het spel: de toegankelijkheid en de houdbaarheid van de zorg. Belangrijke pijlers hierin zijn:

1. het minder vrijblijvend opleggen van 'passende zorg' aan de uitvoerders en
2. een akkoord over de transitie; de weg naar passende zorg.

De uitkomsten van het Zorgakkoord zullen invloed hebben op de wijze waarop zorg in de toekomst georganiseerd kan/moet worden, wat weer het nodige zal betekenen voor betrokken (zorg organisaties. Deze ontwikkelingen zijn relevant om te volgen vanuit het onderwerp Wonen en zorg voor ouderen.

Coalitieprogramma 2022-2026; "Groei en bloei voor Vlaardingen"

Het nieuwe college heeft in mei 2022 het nieuwe coalitieakkoord op hoofdlijnen gepresenteerd. Voor de komende jaren is dit het politieke kader, waarin ook aandacht is besteed aan de behoeften op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Zo wordt ingezet op een toegankelijke openbare ruimte en een passend thuis voor iedereen. Langer zelfstandig thuis wonen en aandacht voor nieuwe woonvormen zijn belangrijke aandachtspunten. Het bestrijden van eenzaamheid, vooral onder ouderen,

is een belangrijk speerpunt in het coalitieakkoord. Focus ligt daarnaast op diverse stadsprogramma's, zoals 'Zorgzaam Vlaardingen', met veel aandacht voor preventie en versterking. De uitwerking van deze woonzorgvisie en het vervolg met het uitvoeringsprogramma is een nadere concretisering van de genoemde punten.

Woonvisie 2021 - 2030; "Samen bouwen aan Vlaardingen"

In coronatijd is door de gemeente Vlaardingen, samen met tal van stakeholders, een woonvisie voor de komende jaren opgesteld. De voorliggende woonzorgvisie³ is een supplement, verdieping op de woonvisie met een accent op het wonen met zorg. Bewust is voor deze woonzorgvisie gekozen voor dezelfde tijdhorizon.

Belangrijke accenten uit de woonvisie ten aanzien van wonen, welzijn en zorg voor ouderen zijn:

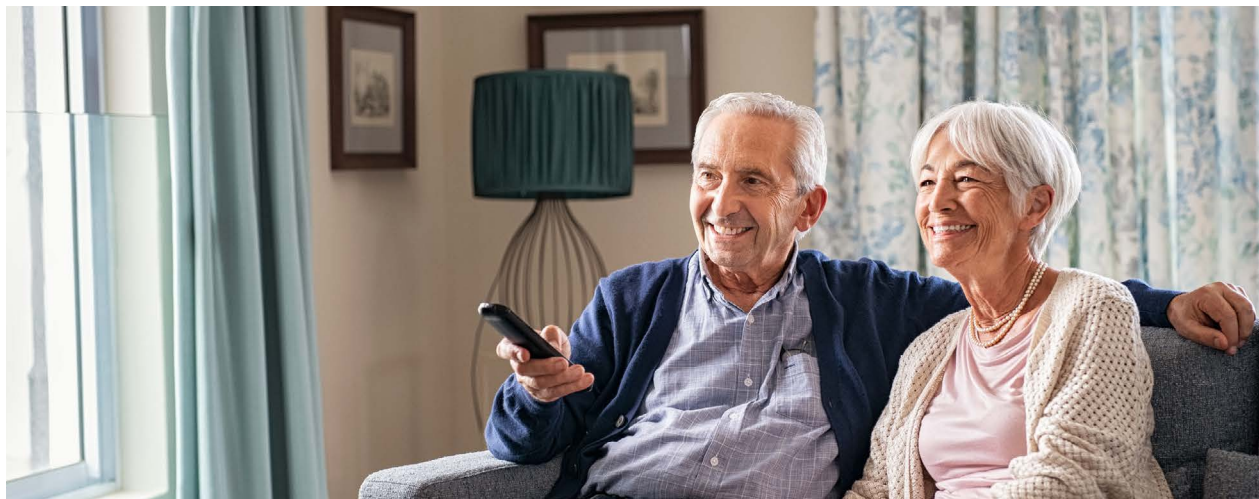
- Zorgen voor een stad in balans én zorgen dat bewoners de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben;
- Realiseren woningen voor ouderen, bevorderen doorstroom;
- Grote nieuwbouwambitie biedt kansen om te zorgen dat er meer geschikte woningen en nieuwe woonvormen voor ouderen worden gerealiseerd;
- Ouderen die zorg of ondersteuning nodig hebben, bieden we de mogelijkheid om in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden;
- Uitvoeringsprogramma, wat gaan we doen: woonzorgvisie maken, betere samenwerking

met sociaal domein door o.a. wonen, welzijn en zorg in de breedste zin beter bij elkaar te brengen.

Visie sociaal domein 2020 - 2024; "De inwoner voorop"

De centrale inhoudelijke doelstelling binnen het sociaal domein is "dat alle Vlaardingers, jong én oud, in staat zijn om zo lang mogelijk zelfstandig en veilig hun eigen leven te leiden en hun eigen problemen op te lossen, waardoor iedereen in staat is om naar vermogen te participeren in de lokale samenleving op sociaal en economisch gebied." Dat kader is dus ook van toepassing op ouderen als doelgroep van deze woonzorgvisie. Een belangrijk deel van de inzet richt zich op vroegsignalering en preventie om inwoners te versterken en ondersteuning en zorg zoveel mogelijk te voorkomen c.q. te beperken. Deze lijn komt nadrukkelijk terug in deze woonzorgvisie voor ouderen.

Eén van de maatschappelijke doelstellingen is: "Vlaardingers kunnen zo lang mogelijk zelfstandig en veilig wonen en leven". Hierbij moet onder meer worden gedacht aan ondersteuning van mantelzorgers, meer laagdrempelige vormen van daginvulling (kleinschalig en buurtgericht), voldoende woningen en woonvormen voor zorgbehoevenden en meer inzet van zorg en ondersteuning in de eigen

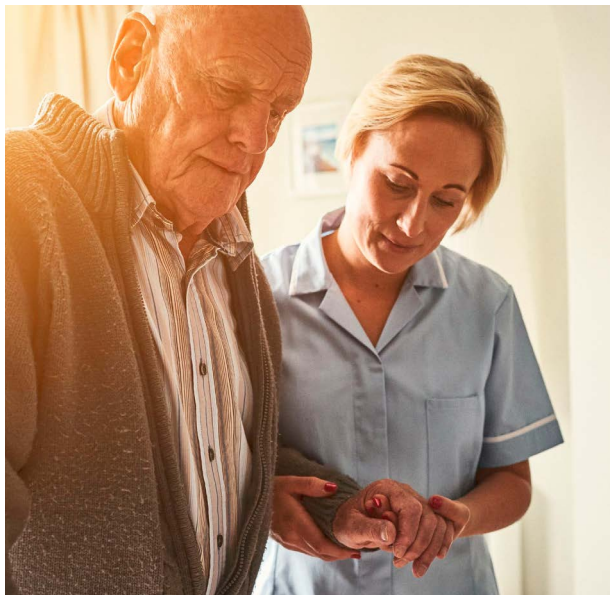

³ Onderdeel van het landelijk actieprogramma 'Een thuis voor iedereen' is de verplichting voor gemeenten om een brede woonzorgvisie te ontwikkelen. Gestart is met voorliggend document, in 2023 zullen andere doelgroepen aan deze woonzorgvisie toegevoegd worden.

omgeving van de cliënt. Alle hier genoemde elementen komen nader aan de orde in deze woonzorgvisie.

Regionaal programma Ouderenzorg; “Gezond en Wel ouder worden”

Binnen de regio's Westland, Schieland en Delfland is een Regionaal Programma Ouderenzorg opgezet, onder de titel 'Gezond en Wel ouder worden'. Aan de hand van de zorgpiramide ouderen zijn vier themawerkgroepen samengesteld. Het project vanuit Vlaardingen raakt met name aan de werkgroep 'Wonen' en is de concretisering van het in het programma benoemde lokale convenant en de

lokale werkgroep. Nieuwe woonzorgoplossingen staan hierin centraal. Ook met de andere werkgroepen Netwerkzorg, Preventie en Personeel is verbinding. Over en weer is sprake van gezamenlijk optrekken, van elkaar leren en zo regionaal en lokaal het maximale tot stand brengen.

Overig

Alle partijen die binnen Vlaardingen actief zijn hebben een eigen visie en beleid. Deze kaders zijn meegenomen in de nadere uitwerking van de woonzorgvisie. Daardoor sluit de koers van dit document goed aan bij de koers van de partijen die 'het daadwerkelijk moeten doen'. Omwille van de leesbaarheid is ervoor gekozen alleen in uitzonderlijke gevallen een specifieke vermelding hiervan te maken. Hetzelfde is van toepassing voor de prestatieafspraken met

de woningcorporaties. Deze afspraken zijn zeker als input meegenomen bij het opstellen van deze woonzorgvisie voor ouderen en worden gekoppeld aan het hierna op te stellen uitvoeringsprogramma.

Regionale samenwerking

Naast de genoemde samenwerking in de WSD-regio vindt bij verdere uitwerking van deze opgave nadrukkelijk met Maassluis en Schiedam (MVS verband) uitwisseling van kennis, ervaringen en leerpunten plaats. Bij het denken in oplossingen voor de toekomst is de focus op Vlaardingen immers te smal: een aantal zaken zullen mogelijk regionaal geregeld moeten worden. Bovendien sluit dit gebied goed aan bij het verzorgingsgebied van veel betrokken organisaties, die eveneens in de drie gemeenten een rol vervullen.

Bijlage 3 : Oplossingen in balans

Partijen in Vlaardingen die met de opgave voor ouderen te maken hebben, kennen ieder een ander perspectief. De achtergrond van waaruit zij oplossingen aandragen en beoordelen is divers. Dat geeft kracht aan de samenwerking: kennis en expertise bundelen; gebruik maken van verschillende talenten, perspectieven, invalshoeken en instrumenten; samen van betekenis zijn voor de (toekomstige) ouderen in Vlaardingen; elkaar in de samenwerking stimuleren en uitdagen om anders te denken en werken; en zo met elkaar komen tot goed gewogen en duurzame oplossingen.

In de figuur hiernaast zijn in enkele woorden vraagstukken opgenomen die vragen om een eenduidig perspectief. Om een gezamenlijk houvast bij toekomstige ontwikkelingen en projecten. We gaan er

niet vanuit dat deze opsomming limitatief is, wel dat dit de meest essentiële aspecten zijn waarin we gezamenlijk tot een afweging moeten komen. In onderstaande uitwerking is de gezamenlijke lijn kort en bondig uitgewerkt.

Doen <> praten

In gesprek met elkaar als partijen is belangrijk om ieders positie, uitdagingen en oplossingen goed te delen en doordenken. Het uitdenken en uitwerken van nieuwe concepten vraagt grondige afstemming. Om zaken te realiseren, moeten we hierin echter niet blijven hangen. Waar we samen vinden dat het nodig is, nemen we de tijd voor het goede gesprek. Tegelijkertijd zetten we ons in om, zodra het mogelijk is, ideeën en initiatieven concreet te maken en te gaan handelen.

Doen	Praten
Korte termijn	Lange termijn
Ouderen	Brede doelgroep
Zorg & Ondersteuning	Preventie
Verbouwen	Bouwen
Initiatieven	Programma
Vrije keuze	Reguleren

Korte termijn <> lange termijn

Oplossingen voor het vraagstuk zijn zowel in de nabije toekomst als over vijftien jaar nodig. Om tot een goed programma voor de komende jaren te komen, hanteren we de gegevens en getallen uit het bijlagenboek als bron. In het uitvoeringsprogramma gaan we werken met een driedeling qua tijdshorizon: korte termijn (tot 2025), middellange termijn (tot 2030) en lange termijn (tot 2040). Op deze manier sturen we op de tijdige beschikbaarheid van oplossingen.

Ouderen <> brede doelgroep

De woonzorgvisie en het hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma richten zich op de ouderen en geeft daarmee duidelijke focus. Tegelijkertijd is aandacht nodig voor enerzijds de aandachtsgroepen vanuit wonen (zoals starters en statushouders) en anderzijds voor andere doelgroepen met aandacht voor weer thuis wonen (zoals beschermd wonen en GGZ cliënten). In 2023 wordt de woonzorgvisie aangevuld voor andere doelgroepen. Daarnaast zorgen we voor een goede afstemming met de betrokken organisaties bij de andere doelgroepen. Wanneer zich kansen voordoen om een en ander te combineren in bijvoorbeeld een woonoplossing, geven we dit voorrang bóven een oplossing die enkel de ouderen betreft.

Zorg & ondersteuning <> preventie

Onderdeel van het 'anders denken en werken' is de beweging maken naar de voorkant, zoals dit in het sociaal domein vanuit het Programma transformatie handen en voeten krijgt. Enerzijds moet de benodigde zorg en ondersteuning geleverd kunnen worden, anderzijds zoeken we actief naar mogelijkheden om de zelf- en samenredzaamheid van inwoners te versterken en hen te faciliteren in het langer thuis wonen door in te zetten op preventieve instrumenten. Inzetten op een gezonde leefstijl en handelen de principes van positieve gezondheid zijn hierin essentieel.

Verbouwen <> bouwen

De ruimte voor nieuwbouw in Vlaardingen is beperkt. Tegelijkertijd ligt er een grote opgave op het gebied van wonen, waarbij volgens de Woonvisie 4.500 nieuwe woningen gerealiseerd moeten worden tot aan 2030. Daarbij is nog niet volledig gespecificeerd hoeveel van deze woningen voor ouderen zijn en welke woonvormen dit dan zijn. Vanuit het project Wonen en zorg voor ouderen in Vlaardingen zullen we deze behoefte scherper in beeld krijgen en actief zoeken naar mogelijkheden. Daarbij vinden we flexibel bouwen belangrijk, waarbij nieuwbouw in de toekomst niet alleen geschikt is voor de specifieke doelgroep ouderen, maar (op termijn) ook voor andere doelgroepen. Zodat we óók voorbereid zijn op de situatie wanneer de piek van ouderen in Vlaardingen achter de rug is. Verbouwen in de bestaande woningvoorraad en woongebouwen is daarnaast een reële en kansrijke optie, bijvoorbeeld om de veiligheid, het onderlinge toezicht en ontmoeting beter te faciliteren en daarmee de kans op langer thuis wonen te vergroten. In het uitvoeringsprogramma is hierin balans nodig.

Initiatieven <> programma

Vanuit veel verschillende hoeken komen nieuwe initiatieven, ook op het gebied van wonen, welzijn en zorg voor ouderen. Of dit nu vanuit inwoners is, een particulier initiatief, een voorstel vanuit een raadsfractie: ieder initiatief willen we goed kunnen beoordelen. Daarom stellen we een heldere checklist op om initiatieven aan te toetsen. Voorliggende visie vormt, samen met de data in het bijlagenboek, het inhoudelijke kader voor beoordeling van deze initiatieven. Om grip te houden op het totaal aan initiatieven en deze waar nodig in overleg te kunnen aanpassen c.q. bijsturen, gaan we programmatisch werken. Daarmee bewaken we samen de kwaliteit en integraliteit van initiatieven en kunnen we indien nodig partijen uitdagen om tot aanvullende initiatieven te komen.

Vrije keuze <> reguleren

We vinden eigen regie van inwoners belangrijk en willen hen daarom keuzes kunnen bieden. Vrijheid van zorgkeuze is een belangrijk goed. Wel kan het zijn dat bij de ontwikkeling van initiatieven en samenwerkingen anders wordt besloten. We vinden het belangrijk ruimte in te bouwen om – samen met betrokken partijen op wijk- of complexniveau – het zorgaanbod meer te reguleren. Bijvoorbeeld als dit aantoonbaar effectiever en efficiënter is en inwoners hiervan geen nadeel ondervinden.